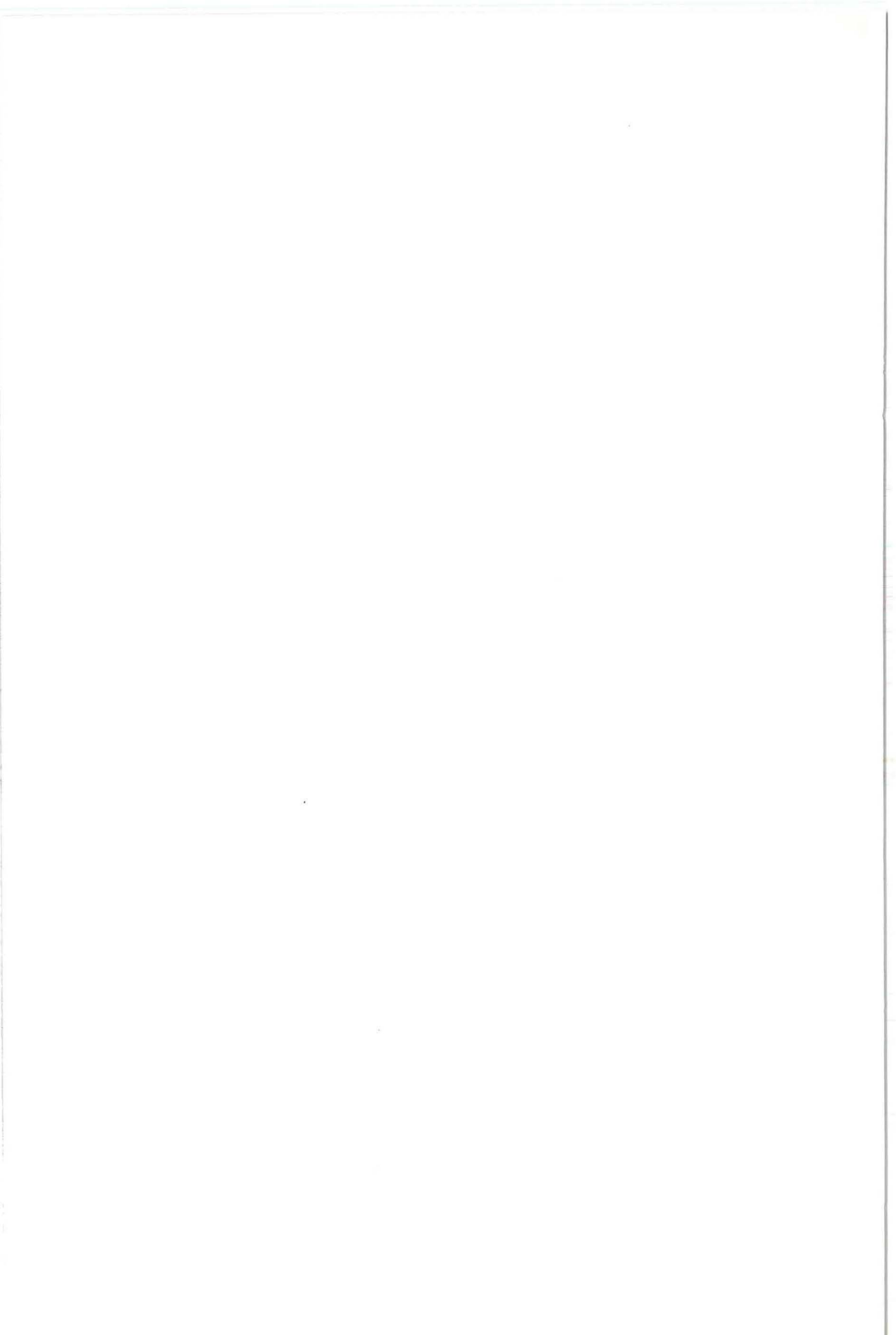

PERE RIBOT:
VINT NADALS MONTSENYENCs
I UN DE BÈL·LIC

CARLES ALBESA I RIBA

Inspirant-me en un títol de J. V. Foix –*Onze Nadals i un Cap d'Any*–, he afegit adjectius i l'he transformat en el que encapçala aquestes breus pàgines, el propòsit de les quals és recordar el llibre *Nadal al Montseny*, publicat pel Casal de Cultura Dr. Daurella de Cardedeu l'any 1985, en homenatge al poeta Pere Ribot (són els vint Nadals montsenyencs del títol), i especialment donar a conèixer un nadal inèdit (el Nadal bèl·lic), escrit durant la Guerra Civil i, per tant, abans que l'autor fos destinat a la parròquia de Sant Martí de Riells

El volum d'homenatge aplega vint poemes de Mn. Ribot, cadascun dels quals ha acompanyat els pessebres que, des del 1966, un grup de cardedeuencs ha instal·lat any rere any al pla Amagat (plana Amagada, segons la cartografia i les guies del Montseny), un planell que s'obre a recer de la carena que uneix el puig Sesolles (emplaçament de la base militar, ara en curs de desmantellament) i el turó de l'Home, on hi ha l'observatori meteorològic.

Seguint la terminologia foixiana, no es tracta de nades, o sigui cançons populars nadalenques, sinó de "nadals", una denominació que Josep Romeu, prologuista del volum de Foix, justifica quan els poemes comuniquen les reflexions, les inquietuds i els entusiasmes del poeta, l'humor i la ironia, la meditació metafísica, la confessió i la preguera religioses, les cavil·lacions sobre l'instant, la unitat de l'ésser o la fungibilitat del viure i del temps, el pensament i els sentiments sobre la llengua i el país, la conducta i els comportaments.

Alguns d'aquests nadals de mossèn Pere, com ara els dels pessebres dels anys 1967, 70, 71 i 73 (aquest amb un retoc mínim), són poemes que havien estat inclosos en el seu llibre *El Pont de l'Aguila*, publicat en edició de bibliòfil l'any 1951, amb gravats d'Antoni Gelabert. D'altres, com els dels anys 1976, 77, 79, 80, 81, 82 i 85, esmenten explícitament l'indret de col·locació del pessebre, el pla Amagat, prova evident que foren escrits expressament per a l'ocasió.

Abans de reproduir el que he anomenat "Nadal bèl·lic", que és el motiu de publicació d'aquestes línies, explicaré de quina manera arribà a les meves mans. Succeí farà cosa d'una vintena d'anys, quan en una pila de llibres d'ocasió, que s'oferien a deu duros, hi havia la primera obra de Pere Ribot, *Laetere* (1935). En fullejar-la, aparegueren entre les seves pàgines un parell de quartilles signades per l'autor, "al front de Castelló", una de les quals contenia una poesia endreçada a "l'amic poeta Claudi Escarpenter", que també era el destinatari de la dedicatòria del llibre on les vaig trobar.

Ex libris de mossèn Pere Ribot

Heus aquí aquesta poesia inèdita:

NIT DE NADAL EN EL FRONT

Hi ha una posta de sang, de la sang que s'escola
pel camps assetjats de la lluita.
Pels cims no assolits l'estel·lada tremola.
I en va, combatent, ploraràs per la fruita
del goig de la llar –tan enrere!– dels pares.
Reposi el fusell i el morter que dispare.
Quina nit! És la nit de Nadal, i la mort
vol dormir, a banda i banda de les espitlleres.
També, a l'altra banda, tremola algun cor
que pensa amb la dona i el fill, o en la mare!
Què donaries per morir en una nit com aquesta, tan clara?
No tiris, que fins l'antitanc s'ha entendrit
del rou i del fred de la nit,
de la nit de Nadal en el camp de batalla
que fa entendre màuser i canó,
d'una nit que no vol ni morters ni metralla,
per tal que reposi una mica el Dolor!

Per acabar diré que el Nadal a què es refereix el títol de la poesia és el de 1938, el darrer abans de l'acabament de la Guerra Civil, ja que mossèn Pere no s'incorporà a l'exèrcit, com a capellà del Terç de Crist Rei, fins l'estiu d'aquell any. I també que fa temps, conversant amb ell asseguts al pedrís de la façana de l'església de Sant Martí de Riells, li vaig lliurar el poema (bé, una fotocòpia) que havia romàs ignorat durant tant de temps.